

Asia: VN/5025/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Mitä vaikutuksia arvioitte ehdotetulla ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisella olevan esimerkiksi yhteiskunnan tai kotitalouksien kustannuksiin, terveydenhuollon asiakkaisiin, palveluntuottajiin ja henkilöstöön?

Erikoiskaupan liitto Etu ry ja sen Terveysalat-ryhmä haluaa lausua asiassa seuraavaa:

1.1 Vaikutukset terveydenhuollon asiakkaisiin

Suomalaisten hoitoonpääsy usealla sairaanhoidon erikoisalalla on heikkoa. Tämä koskee myös silmäterveyden alaa. Hoitojonot ovat hyvin pitkiä, ja ongelmaan on nyt tulossa tilannetta parantava ratkaisu ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisen myötä.

On tärkeää, että optikoiden toiminta saatetaan samalle tasolle muiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden kanssa ja perusteeton ero ollaan nyt poistamassa.

Rajoitusten tarpeelle ei näytä olevan tutkimusnäyttöä, eikä Pohjoismaissakaan aihe ole aiheuttanut sääntelytarpeita, eikä potilasturvallisuus ole vaarantunut.

Erikoislääkäreiden kapasiteetin vapautuminen vakavien silmätautitapausten käsittelyyn on erittäin kannatettavaa ja kansantaloudellisesti järkevää, kun samalla potilasturvallisuudesta ei tingitä laadukkaasti koulutettujen optikkojen toimintavapauksien laajetessa. Asetuksen kumoaminen helpottaa yli 1,5 miljoonan suomalaisen pääsyä tarvitsemiinsa silmälasien hankkimispalveluihin ja muihin silmäterveyden palveluihin.

Erityisen tärkeää on, että muutos parantaa merkittävästi palveluiden alueellista yhdenvertaisuutta myös alueilla, joissa on paljon ikääntynyttä väestöä.

1.2 Vaikutukset terveydenhuollon palveluntuottajiin ja henkilöstöön

Optikkojen toiminnan laajentamisen myötä on mahdollista järjestää tehtäväkuvia uudelleen ja saada ammattihenkilöryhmät paremmin keskittymään omaa osaamistaan parhaiten vastaavan työhön.

Muutos parantaa myös pienten terveydenhuollon yksiköiden elinkelpoisuutta ja varmistaa näin palveluiden säilymistä pienissä kaupungeissa ja taajamissa, sekä lisää paikallista taloudellista aktiivisuutta ja elinvoimaa.

1.3 Vaikutukset yhteiskunnan ja kotitalouksien kustannuksiin

Nykyisessä valtiontalouden tilanteessa on tärkeää löytää säästöjä muun muassa toimintoja tehostamalla. Optikkojen toiminnan vapauttamisella saadaan sekä suoria, että välillisiä säästöjä, kun optikoiden työpanoksen hyödyntäminen nykyistä laajemmalla tavalla vapauttaa resursseja muualla.

Silmälasien hankkimiseksi tehtävien näöntutkimusten osalta 16 §:n kumoamisella on merkittävä kotitalouksien näönhuollon kustannuksia alentava vaikutus, kun silmätautien erikoislääkärikäyntien määrä vähenee olennaisesti.

2. Muut huomiot

Etu ry ja sen Terveysalat-ryhmä kannattaa omalta osaltaan terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen 564/1994 16 §:n kumoamista. Se on luonteva osa hallituksen tavoitetta norminpurusta. Muutoksella on sekä kansantaloudellisesti merkittäviä, että yksittäisten kansalaisten hoitoon pääsyn, yhdenvertaisuuden ja hoitokustannusten kannalta positiivisia vaikutuksia.

Ropponen Jukka
Erikoiskaupan liitto Etu ry